

ستون روابط عربستان و آمریکا ترک برداشته است

صفحات گزارش محرمانه از حوادث 11 سپتامبر دلیلی است که می‌توان برای محاکمه نظام حاکم عربستان به آن استناد کرد البته در صورتی که کنگره آمریکا قانون در دست بررسی مرتبط با مصونیت برخی کشورها را لغو کند.

به گزارش آران نیوز: به نقل از پایگاه خبری العهد، سفر باراک اوباما رئیس جمهور آمریکا در ماههای پایانی ریاست جمهوری خود به عربستان به اضافه اظهارات علنی و نسبتاً تند او علیه ریاض، این سوال را مطرح می‌کند که هدف او از این سفر چه بود؟ در پاسخ به این سوال می‌توان گفت که به نظر می‌رسد این سفر سه احتمال داشته باشد، اول اینکه اردک لنگ (رئیس جمهور آمریکا پیش از ترک کاخ سفید) کار دیگری برای انجام دادن نداشت که این احتمال بعید است.

دوم اینکه وی درصدد تحکیم نشست شورای همکاری- آمریکایی به عنوان یک رخداد سالانه و تکمیل موارد مورد توافق نشست کمپ دیوید در سال گذشته بود که در این صورت این سفر فرصتی برای تجدید تعهدات آمریکا مبنی بر حمایت از کشورهای عرب خلیج فارس به ویژه عربستان فراهم می‌کرد و چه بسا اوباما با این اقدام درصدد کاستن از خشم عرب‌های خلیج فارس از بال نزدیک شدن واشنگتن به تهران بود.

سوم: اوباما با چهارمین سفر به عربستان درصدد نهایی کردن موضوعات مرتبط به این کشور در دوره ریاست جمهوری خود بود تا در دوره جدید و به عبارت بهتر پس از انتخابات ریاست جمهوری آینده، چیزی در این مورد باقی نماند.

گزارش محرمانه از حوادث 11 سپتامبر

رئیس جمهور آمریکا در آستانه سفر به عربستان در پاسخ به این سوال که آیا از محتوای گزارش محرمانه ویژه 11 سپتامبر مطلع شده است؟ دست داشتن مسئولان سعودی در این حادثه را تکذیب نکرده و نظام حاکم سعودی را نیز از آن میرا ندانست.

وی همچنین گفت که با کمرنگ شدن روابط بین واشنگتن و ریاض، اقتصاد و دلار نیز تضعیف خواهد شد به ویژه اینکه ریاض تهدید کرده است که دارایی‌های خود در آمریکا بالغ بر هشتصد میلیارد دلار را از این کشور بیرون خواهد برد، هرچند چنین اقدامی تقریباً محال است و ریاض که نفت خود را به دلار می‌فروشد نیز از این کار متضرر خواهد شد.

آیا گزارش محرمانه 11 سپتامبر محاکمه سران سعودی را رقم خواهد زد؟

به هر حال صفحات گزارش محرمانه از حوادث 11 سپتامبر دلیلی است که می‌توان برای محاکمه نظام حاکم عربستان به آن استناد کرد البته در صورتی که کنگره آمریکا قانون در دست بررسی مرتبط با مصونیت برخی کشورها را لغو کند.

اوباما در این مورد فقط به گفتن این جمله اکتفا کرد «چنانچه زمینه شکایت از سایر حکومت‌ها را برای آمریکایی‌ها فراهم کنیم این به این معنی خواهد بود که برای شهروندان سایر کشورها نیز امکان شکایت از دولت آمریکا را فراهم کرده ایم».

به هر حال تنها حسابی که با عربستان به تاخیر افتاده است، حساب 11 سپتامبر است که از مجموع 19 عامل انتحاری آن 15 نفر سعودی بودند و نکته مهم اینکه سعودی‌ها کار آنان را در داخل آمریکا تسهیل کردند و بنابر اخباری که از گزارش مزبور درز کرده است، این افراد پست‌های رسمی داشتند.

11 سپتامبر دستاویزی برای حملات آمریکا علیه کشورهای منطقه

نکته قابل ملاحظه اینکه از زمان کلید خوردن عملیات انتحاری در خاک آمریکا، واشنگتن با افغانستان، سومالی و عراق وارد جنگ شد و علاوه بر این سودان، یمن و برخی کشورهای دیگر را هدف قرار داد.

پیش از حوادث 11 سپتامبر، عراق حتی شاهد یک عملیات انتحاری هم نبود، اما پس از آن حدود دو هزار عملیات انتحاری در این کشور رخ داد.

در مورد سوریه، لیبی، مصر، سودان، سومالی، افغانستان و پاکستان نیز وضعیت مشابه است به این معنی که این کشورها پیش از حوادث 11 سپتامبر هیچ عملیات انتحاری را تجربه نکردند جز یک عملیات شهادت طلبانه که علیه اسرائیل و نیروهایی که لبنان را هدف حمله قرار دادند، صورت گرفت.

انتقاد نرم و محترمانه اوباما از عربستان/ستون روابط عربستان و آمریکا ترک برداشته است

روابط عربستان و آمریکا در حالی در مسیر سراسیابی قرار گرفته است که به نظر می‌رسد ارکان این روابط از بین رفته و در واقع ستون روابط دیرینه آنان ترک برداشته است.

روابط عربستان و آمریکا در حالی در مسیر سراسیابی قرار گرفته است که به نظر می‌رسد ارکان این روابط از جمله قوت و تاثیرگذاری نفت از بین رفته و به این ترتیب ستون روابط دیرینه ریاض و واشنگتن ترک برداشته است.

فراز و فرود روابط هشتاد ساله

به عبارت دیگر روابط عربستان و آمریکا دیگر به روالی که در طول هشتاد سال پیش حاکم بود، نیست، البته منظور فروپاشی این روابط نیست بلکه باید گفت لحن دوستانه اوباما در جریان سفر به ریاض خطاب به میزبان سعودی و سایر عرب‌های خلیج

فارس اندکی ساختگی و البته آمیخته با نوعی دیپلماسی بود.

هرچند اوباما بر خلاف مصاحبه ای که با مجله آتلانتیک داشت، تند و نیشدار صحبت نکرد اما همان مضامین و توصیه ها را این بار با در نظر گرفتن لزوم حفظ احترام به میزبان سعودی تکرار کرد.

درست است که اوباما در جریان سفر به عربستان با ملک سلمان به طور خصوصی نشست حدود دو ساعته داشت اما هیچ خبری در مورد جزئیات این نشست به رسانه ها اعلام نشد با این حال با توجه به حضور شاهزاده محمد بن نایف ولیعهد و امیر محمد بن سلمان جانشین ولیعهد، دو مرد آینده مهم عربستان، فضای حاکم بر گفت وگوهای دو طرف تیره بود.

البته تیرگی فضای این نشست حاصل ترک برداشتن در ستون روابط تاریخی دو طرف بود؛ روابطی که از دهه چهل قرن گذشته زمانی که ملک عبدالعزیز و روزولت رئیس جمهور وقت آمریکا نخستین نشست خود را در سال 1945 در کشتی نظامی «کوینسی» برگزار کردند، روند رو به رشدی را طی کرد.

فروپاشیدن ارکان روابط واشنگتن و ریاض

اکنون دیگر عربستان نه در سطح منطقه ای و نه جهانی اختیار بازار نفت را در دست ندارد و جایگزین هایی برای آن پیدا شده است و خطر کمونیسیم نیز 30 سال پیش از بین رفت و به این ترتیب این دو که رکن اصلی بین واشنگتن و ریاض به شمار می آمدند، از بین رفته است در نتیجه نگرانی حاکمان سعودی دو چندان شده است.

تکاپوی سران سعودی برای تحکیم روابط با آمریکا

سران سعودی بر اساس همین نگرانی ها در شرایط ملتهب منطقه در تکاپوی حرکت به سمت آینده هستند و می کوشند با معاملات تسلیحاتی به ارزش میلیاردها دلار و موارد دیگر، دوستی با متحد آمریکایی را تقویت کنند.

صدای توبیخ و سرزنش آمریکا در گوش سران سعودی

در این شرایط چه چیزی به گوش عربستان آشوب زده می رسد؟ توبیخ و سرزنش علنی آمریکا در جریان نشست یک سال پیش در کمپ دیوید به این معنی که در آن نشست واشنگتن خطاب به عربستان تاکید کرد که باید خطر داخلی را که در درون جامعه سعودی نهفته است، حل و فصل کند و خطری از سوی ایران متوجه آن نیست.

اکنون نیز سران سعودی ناظر تاکیده های آمریکا مبنی بر لزوم اجرای اصلاحات و حقوق بشر و توجه به حل مشکلات نسل جوان و به خدمت گرفتن اقتصاد به نفع آنان هستند به اضافه اینکه از آنان خواسته می شود با خطر رو به رشد تروریسم مقابله کنند.

عربستان سعودی همچنین شاهد اظهارات رئیس جمهور آمریکا است که به صراحت به مسئولیت ریاض در قوت گرفتن اسلام افراطی در کشورهای مانند اندونزی اشاره دارد که تا پیش از این رویکردهای آن مبنی بر تسامح بود.

در این میان اتفاقاتی می افتد که نه خوشحال کننده است و نه اطمینان بخش از جمله اینکه عادل جبیر وزیر خارجه عربستان اخیرا خطاب به کنگره آمریکا گفت که چنانچه شکایت خانواده قربانیان حملات 11 سپتامبر از عربستان به اتهام حمایت از تروریسم را مجاز اعلام کند، ریاض ناچار خواهد شد دارایی های خود بالغ بر 750 میلیارد دلار را از آمریکا خارج کند.

نکته جالب اینکه چند روز پیش از سفر اوباما به ریاض، روزنامه نیویورک تایمز گزارش مفصلی را در ارتباط با تهدیدهای عربستان و تلاش های اوباما برای حمایت از متحد سعودی منتشر کرد.

عربستان در دام باجگیری های آمریکا

چه بسا بر خلاف پیش بینی بسیاری از کارشناسان، روابط سعودی-آمریکایی تا «مدفون شدن» پیش نرود اما بی تردید این روابط در بهترین شرایط خود قرار ندارد و موضوع تحقیقات مرتبط با حملات 11 سپتامبر چیزی جز عامل دیگری برای باجگیری از سعودی ها نیست حال آنکه سران سعودی تصور می کردند سلاح اقتصادی آنان یا همان دارایی هایشان در آمریکا، ضامن این روابط است.

علاوه بر این سال ها با موضوعی موسوم به «خطر ایران» از آنان باجگیری شد تا از این راه انبارهای سعودی از سلاح های آمریکایی پر شود و در نهایت اوباما آنان را با گفتن اینکه باید با ایران از در دوستی وارد شوید و اکنون زمان رویارویی با آن نیست، سعودی ها را غافلگیر کرد.

به هر حال سران کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس در قصر «الدرعیه» در ریاض با چهل و چهارمین رئیس جمهور آمریکا بدرود گفتند، به این امید که دیگر او را ملاقات نکنند آن هم در شرایطی که برخی از این رهبران بارها از رنگ باختن روابط با دولت آمریکا ابراز نارضایتی کرده بودند.

در این شرایط به نظر می رسد سفر اوباما به ریاض همزمان با نشست حل و فصل بحران یمن در همسایگی عربستان یا همان کویت، تصادفی نبود حال آنکه مخالفان عربستان فقط شامل جنبش انصار الله یمن نمی شوند بلکه حزب عبدالله صالح رئیس جمهور برکنار شده یمن نیز رود روی عربستان قرار گرفته است.

در خصوص یمن باید گفت آمریکایی ها پس از آنکه در آغاز حملات عربستان به یمن دست داشتند و سپس به سعودی ها فرصت زیادی دادند که نبرد در یمن را نهایی کنند، به صراحت به آنان اعلام کردند که جنگ واقعی در یمن باید با گروه های تروریستی باشد که به دلیل حملات فراگیر عربستان در نقاط مختلف یمن قدرت گرفته اند.

اوباما در تکاپوی به ثمر نشاندن دستاوردها در پایان ریاست جمهوری

علاوه بر این عراق نیز موضوع داغ گفت وگویی اوباما با سران عرب بود چه بسا به این دلیل که رئیس جمهور آمریکا تلاش دارد

پیش از پایان دوره ریاست جمهوری خود دستاوردی را در زمینه مبارزه با داعش به ثمر رسانده و در نظر دارد عراق را به صحنه نبرد با آن تبدیل کند آن هم در حالی که فرصت دستیابی به راه حل بحران سوریه در آینده ای نزدیک کاهش یافته است. اما اوباما گویی خطاب به سران عرب با لحن هشدار آمیز اعلام کرد که هرگونه طولانی شدن درگیری و کشمکش در سوریه پرهزینه خواهد بود و علاوه بر این وضعیت موجب می شود کشوری فروپاشیده به جا بماند که بازسازی آن سالهای سال طول خواهد کشید.

به گزارش تسنیم در پایان گزارش العهد آمده است، اکنون دولت اوباما از دریچه دید خود به بحران های منطقه ای می نگرد و به گفته «بن رودس» مشاور اوباما با کشورهای عرب خلیج فارس اختلاف تاکتیکی دارد تا جایی که وی تاکید کرد که دیدارهایی که در ریاض صورت گرفت به «بهبود فضا» کمک کرد و تلاش شد بین اهداف مورد توافق نوعی هماهنگی بعمل آید اما شیوه تحقق این اهداف موضوع مورد اختلاف آنان است.

بن رودس همچنین گفت که طولانی ترین ملاقات اوباما در ریاض با ملک سلمان بود و گفت وگوهای دو طرف کاملاً صریح بوده و حدود دو ساعت طول کشید و برای بهبود بخشیدن به فضای حاکم موثر واقع شد.

وی گفت که تنش روابط در سال های اخیر ناشی از این است که اختلاف دو طرف نه بر سر اهداف بلکه مرتبط با شیوه تحقق آن است.